

Framtidens omsorgstjenester

Et debattopplegg om verdivalg, kvalitet og effektivitet i kommunale pleie- og omsorgstjenester

Et kort sammendrag

Dette er et kort sammendrag av et debattheft skrevet av RO (Ressurscenter for omstilling i kommunene, med utvikling av omsorgstjenesten som spesialområde) på oppdrag fra KS. Heftet er et resultat av KS' FoU-prosjekt "Framtidens omsorgstjenester", og har kommunenes folkevalgte, tjenesteledere og fagfelt som målgruppe. KS ønsker at heftet skal bidra til en viktig og bred debatt i forbindelse med regjeringens omsorgsmelding.

Hva vil de nærmeste 15 til 20 årene by på?

I 2020 vil det trolig være minst 44 prosent flere innbyggere over 90 år enn antallet var i 2004. Dette kan gi særlige utfordringer når det gjelder tiltak og tjenester til innbyggere med demens. I dag vet vi at forekomsten av demens i denne aldersgruppen er på over 50%.

Veksten i antallet innbyggere i aldersgruppen 67 til 79 år vil være på hele 48 prosent fram mot 2020. Dette skulle indikere at aldersgruppen 80 – 89 år vil stige tilsvarende sterkt fram mot 2030. Det er først fra 2025 til 2035 at den store eldrebølgen slår til, med de konsekvensene dette medfører. De som er gamle i dag har bedre funksjonsevne enn de som var gamle tidligere. Evnen til å mestre dagliglivets gjøremål hos eldre har bedret seg de siste 20 årene. Fra 1985 til 2002 sank andelen eldre over 67 år med ADL-svikt (ADL – Activity of Daily Life) fra 28% til 18%. Den samme utviklingen vises innenfor aldersgruppen over 80 år. Et sentralt spørsmål er om dette, sammen med økt levealder, også vil føre til at den tidsperioden en vil være avhengig av stor innsats av pleie og omsorg vil bli kortere eller lengre, noe forskningen ikke har et entydig svar på.

I perioden 1992 til 2004 økte andelen mottakere av kommunale pleie- og omsorgstjenester under 67 år fra 17 prosent til 29 prosent av totalt antall mottakere. I flere kommuner meldes at mottakere av omsorgstjenester under 67 år står for over 50 prosent av den totale ressursbruken. På grunn av utvikling av medisinsk teknologi og spesialisthelsetjenestens behandlingsevne, vil stadig flere overleve ulykke og akutt sykdom. Resultatet kan bli stadig flere yngre nordmenn som vil ha livslangt behov for kommunal pleie og omsorg. Det samme gjelder utfordringen med at flere barn overlever for tidlig fødsel, noen ganger med multiple funksjonshemminger som resultat.

Eldre og yngre vil i framtid trolig ha bedre økonomi, også hovedtyngden av de som vil være mottakere av kommunale pleie- og omsorgstjenester. Vi ser tendens til økende individuelt